

УДК 021:004.77

Вірютіна К.М.

Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка

БІБЛІОТЕЧНІ СПІЛЬНОТИ У FACEBOOK ЯК ІНСТРУМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ КОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ БІБЛІОТЕКАРЯ

Розглянуто можливості використання соціальної мережі Facebook як засобу організації інформаційного і комунікативного простору, формального і неформального спілкування бібліотекарів. Зокрема висвітлено діяльність вітчизняних бібліотечних Facebook-спільнот.

Ключові слова: бібліотеки, професійні комунікації, соціальні мережі, Facebook, професійні спільноти, бібліотечні спільноти.

Рассмотрены возможности использования социальной сети Facebook как средства организации информационного и коммуникативного пространства, формального и неформального общения библиотекарей. В частности, освещена деятельность отечественных библиотечных Facebook-сообществ.

Ключевые слова: библиотекари, профессиональные коммуникации, виртуальные каналы коммуникации, социальные сети, Facebook, профессиональные группы, профессиональные сообщества.

Opportunities of using such social network as Facebook were considered in the article. Librarians use Facebook as the resource for the organization of information and communicative space and formal and informal communication as well. Activity of national library communities is dealt with in the article.

Keywords: librarians, professional communication, virtual communication channels, social networks, Facebook, professional groups, library communities.

Інтернет став невід'ємною частиною професійного життя сучасного бібліотекаря. Ми звертаємось до сайтів бібліотек, професійних об'єднань та видань у пошуках професійної інформації, але саме соціальні мережі дозволяють оперативно отримувати та обмінюватися новинами, думками, вступати в дискусії та залучатися до обговорення гострих і нагальних питань у

фаховій сфері. Наразі, однією з найпопулярніших та доступних соціальних мереж, що використовується у професійній комунікації є Facebook.

Функціонал Facebook дозволяє створювати особисті профілі, сторінки та спільноти. Особисті профілі призначені для некомерційного використання і презентують окремих осіб. Сторінки містять унікальні інструменти для промоції та маркетингової діяльності компаній, брендів і організацій. Інструментарій особистого профілю і сторінки дає можливість додавати різноманітні додатки. Спільноти об'єднують однодумців, членів команди або колег в межах окремої теми, ідеї, завдання. В залежності від мети, створюються відкриті та закриті спільноти. До спільноти, на відміну від сторінки, не можна додавати додатки.

У вітчизняному сегменті Facebook бібліотечна спільнота представлена особистими профілями бібліотекарів, офіційними сторінками бібліотечно-інформаційних установ та їх відділів, вищих навчальних закладів та окремих кафедр вишів напряду бібліотечно-інформаційна освіта, професійних об'єднань, проектів, спільнот, створених для читачів або колег.

Офіційна сторінка бібліотеки чи окремого відділу створюється для промоції та реклами діяльності, власних сервісів і ресурсів, спілкування з користувачами. Відкрита або закрита бібліотечна група – це майданчик для неформального професійного спілкування, обміну думками та досвідом, висловлення пропозицій та ініціатив, спрямованих на розвиток бібліотечної справи, корпоративних зв'язків, обговорення актуальних питань, навчання, виконання спільного завдання.

Моніторинг вітчизняного професійного простору Facebook дозволив виявити спільноти – представництва бібліотек та об'єднань бібліотекарів окремих регіонів; групи створені з метою інформаційної підтримки різноманітних професійних проектів («Бібліотечна енциклопедія Харківщини»); тематичні групи (методична і краєзнавча робота, робота з читачами з

особливими потребами, інформаційні технології), групи обговорення питань і пошуку вирішення нагальних проблем у професійній сфері («Бібліотечна електронна статистика і звітність», «Універсальна десяткова класифікація (УДК) в Україні»), неформальні (професійний гумор).

Професійні спільноти активно створювалися в межах проектної діяльності програми «Бібліоміст» (реалізовувалася протягом 2009 – 2015 років). Так, групу «Сучасний бібліотекар» організовано як майданчик для обміну досвідом, думками між бібліотекарями – учасниками цього навчального проекту і усіх зацікавлених фахівців. «Лідери бібліотечної справи» об'єднала учасників другого етапу ініціативи. Конкурсний проект «Регіональні піар-офіси сучасних бібліотек», який реалізовувався за фінансової підтримки програми «Бібліоміст» та експертної підтримки ГО «Центр Медіареформ», спонукав до створення таких спільнот, як «Запорожский пиар-офис современных библиотек», «Хмельницькій PR-офіс», «Мариупольський Пиар-офис Библиотек» та ін. Спільнота «Працевлаштування і бібліотека» орієнтована на бібліотеки та бібліотекарів, які хочуть або вже допомагають користувачам у пошуці роботи, в спільноті публікуються новини про заходи у бібліотеках України у напрямках працевлаштування; ефективного пошуку роботи, відкриття власної справи та ін. На потреби часу з'явилася спільнота «Бібліотеки у допомогу ВПО», яка об'єднала бібліотеки що реалізують проект «Бібліотеки як центр підтримки громад в умовах воєнної загрози: організація надання послуг внутрішньо переміщеним особам (ВПО)».

Ініціаторами створення професійних спільнот є Українська бібліотечна асоціація (««Бібліотеки» - ініціативна група Асамблеї діячів культури України», «Школа Бібліотечної адвокації», «RDA in Ukraine») та молодіжна секція УБА («Школа молодого бібліотекаря УБА», «Навчальні вебінари для бібліотекарів», «Буккросинг «Книга в тренді»). Проекти інших асоціацій та бібліотек

представлені в групах «Інновації по колу» (започатковано секцією «Фахові комунікації та інноваційний розвиток» Української асоціації працівників бібліотек для дітей) та «Партнерська мережа бібліотек /Partnernetzwerk Bibliothek», учасниками якої є німецькі читальні зали, бібліотеки та бібліотекарі – партнери Goethe-Institut в Україні. Бібліотекарі регіонів України об'єднанні в такі групи як «Бібліотекарі київських публічних», «БИБЛИОТЕКА XXI века на Луганщине», «Бібліотеки Охтирщини», «Бібліотекарі Херсонщини», «Миколаївський бібліотекар», «Бібліотеки Охтирщини» та інші.

Фахівці бібліотечної справи об'єднуються для обговорення питань медіаграмотності («Інформаційна гігієна», «Бібліотека & МІГ(медіа- та інформаційна грамотність)»); розвитку інформаційних технологій в сучасних книгозбірнях («Електронні книжки та електронні читанки в бібліотеках», «RFID в бібліотеках», «Відкрита Школа: Хмарні сервіси в освіті», «Бібліотечні ІТ-штучки»); обмінюються досвідом промоції читання («Книжный континент», «Книжный клуб библиотекарей», «Книга + Я = бібліотека!», «Додай читання (Add Reading)»). Бібліотекарі України є учасниками і міжнародних професійних співтовариств «International Young Librarians Academy», «Оцифровка в библиотеках. Digitalisation in Libraries», «Справочно-информационная волна библиотек», «Библиотечные шутки :) Library jokes (RU)» та ін.

Таким чином, професійна бібліотечна спільнота активно використовує Facebook як засіб організації інформаційного і комунікативного простору, з метою формального і неформального спілкування, обговорення професійних проблем, висловлення пропозицій та ініціатив, спрямованих на розвиток корпоративних зв'язків і бібліотечної справи України.

Література

1. Мар'їна, О. Ю. Веб-технології в бібліотеках: нові можливості розвитку комунікаційного середовища [Електронний ресурс] / О. Ю. Мар'їна // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — 2012. — Вип. 36. — URL : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/vkhdak/2012_36/36-2-03.pdf. — (дата звернення: 17.08.2017).

2. Митровка, Я. Ю. Формування професійної комунікації бібліотекарів як умова ефективного розвитку бібліотек України [Текст] / Я. Ю. Митровка // Вісн. Харків. держ. акад. культури. — 2011. — Вип. 32. — С. 151–159. — Електрон. аналог: URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/hak_2011_32_17.pdf . — (дата звернення: 17.08.2017).

3. Поперечна Л. Вітчизняні бібліотеки в соціальних медіа: тенденції, напрями активності та рекомендації [Електронний ресурс] : [презентація] / Лідія Поперечна. — 21.10.2016. — Текст. та граф. дані (13 слайдів ; 1.62 МВ). — Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/sites/default/files/all_files/201610_articles_field_dopmat_files/poperechna_dntb.pdf (Дата звернення: 28.09.2017).